

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztési iroda: Versecz, lakfalu-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirschneré felvételi és rendelési irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán levő Kadics-féle házban) is átvehetők.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felölös szerkesztő: Perjessy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirschner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdelmények és felszömlélások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítottak — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük penteken délig beküldeni.

3. évfolyam.

Vasárnap 1894. évi december 16-án.

50. szám.

Versecz 1894. évi decz. 15.

Az iparral való foglalkozás az emberiség feltűnésével egykoru.

Az ipar nyomaira már az özönvíz előtti korszak nápeinél is akadunk. — Legalább a korunkban oly kiváló szakértelemmel és előszeretettel folytatott ásatások alkalmával napfényre hozott őskori tárgyak és eszközök kezdetleges voltak mellett is arról tanuskodnak, hogy az emberiség már bölcsőkorában is az ipar legkezdetlegesebb ősi elemeit ismerte. — Az emberiség elterjedésével s szellemi életének fokozatos fejlődésével lépést tartott egyuttal az ipari foglalkozás különféle nemzeteinek a fokozottabb szükségethez mért kultiválása is. — Az igények és szükségletek növekedése teremtette meg idővel a különféle iparágakat, melyek napjainkban már a rendszeres művelés fejlesztő hatása alatt a legkényesebb izlést is képesek kielégíteni s a társadalmi szükségletek szaporodásához képest a legapróbb részletekre terjednek ki.

Hazánk a százados küzdelmek idejében nem tarthatott lépést sem ipar, sem tudomány és művészet terén a művelt nyugat népeivel. Ennek tulajdonítható, hogy hazánkban különösen az ipar még e század elején is csak bölcső-korát élte. A 48-ki események felszabadították a nemze-

tet a százados tétlenség bilincseiből; pezsgő, eleven élet járta át a nemzet idegeit s lázas sietséggel indult meg a munka a társadalmi élet valamennyi vonalán.

Társulatok, egyletek alakultak, vállalatok keletkeztek, melyek mind a hazai ipar felvirágoztatását tűzték ki feladatuk.

Ma már úgy gyári, mint kézmű iparunk, ha nem is emelkedett fel a versenyképesség ama színvonalára melyen a nyugati államok ipara áll, mégis számottevő helyet biztosított magának a művelt külföld nemzetközi tárlatain.

S midőn azonban egyrészt elismerjük azt, a mondhatni rohamos haladást, melyet hazánk az ipar terén, ezen aránylag rövid idő alatt, felmutatni képes, másrészt nem hallgatjuk el azokat a gátló nehézségeket sem, melyek kínai falként utját állják, különösen kézmű iparunk, fokozatos kifejtésének. A mostani rendszer további alkalmazása mellett iparunk sohasem fogja még megközelíteni sem a külföldi ipar szintjét. — Az az osztály ugyanis, mely iparral foglalkozik, általánosságban nem áll az értelmi képzettség kellő fokán.

Ennek tulajdonítható, hogy kisiparosaink a modern technika ipari vívmányait nem tudják kellően értékesíteni, s hogy szellemi látkörük oly szűk, hogy nem tudják magukat beleélni a haladó kor szelleme

által teremtett új helyzetbe. Ez pedig nagy hiba, mert hiába, az ipari pálya napjainkban már több tekintetben bizonyos fokú értelmi képzettséget tételez fel.

Az izlés finomodása s az igények emelkedése nagy mértékben van befolyással az iparcikkek előállítására.

A gyakorlati kivitel nehézségei az ipartermelés terén napjainkban egyre nagyobbodnak.

Ma már a kisiparosnak, ha az általa készített tárgyaknak kelendőséget akar biztosítani, a tetszetős formára, külső csinra s a finom izlésnek megfelelő kivitelre sokat kell adnia. A mai kor iparosainak értelmi képzettség tekintetében el kell foglalniok azt a pozíciót, melyet nekik a haladó kor szelleme kijelölt, különben a visszamaradás vagy éppen visszaesés, melynek szomorú jelei helyenkint immár mutatkoznak, az ipar egyes ágainál feltétlenül be fog következni.

Sajnos, hogy nálunk az iparosok egy jelentékeny perezentje nem bírja azt az értelmi képzettséget, mely az ipari pályán való boldogulásnak e század végén már lényeges feltételét képezi. — Ezen hiányos képzettségnek egyik természetes oka az, hogy nálunk az ipari pályát, középkori felfogásból kiindulva, igen sokan kicsinylik s lenézett foglalkozásnak tartják. — Innen van, hogy ipari pályára nálunk csak a

Tárca.

Innen onnan

Vasutmegnyitási reminiscenciák.

Mikor a Versecz-Kubini h. é. vasut műtanrendőri bejárását eszközlő nagy társasággal, a közelmúlt napok egyik büvös reggelén, a kényelmes és jól futott vasuti kocsiokban helyet foglaltunk, úgy éreztük magunkat, mint a fel-fedező utazók.

Egy eddig nehezen megközelíthető vidék bejárása volt napirendre tűzve, oly vidéké, melynek egyes helyein valóságosan még a madar sem járt.

A közel 80.000 holdas deliblái kincstári homokpuszta minden időben réme volt az utazónak, csak nagy szorultságban fordította valaki arra felé a szekere rúdját, s azok a gazdag és népes községek, melyek a homoktenger partjain fekszenek, különösen télviz, vagy a hófúvások idejében hónapokra elváltak zárva a világtól. —

Ha a báziai dunai völgyzszorulatból megindult a „Nemeré“-hez hasonló „Kossova“ szél, tudták már a községek lakosai, hogy 4–5 héttig nem lehet kimozdulni az egész határból. Megtörtént nem egyszer Deliblaton, Mramorákon, Dubovácson stb. hogy a falvak utcáit, házmagassagra fedte be a homok. A lakosság-

nak úgy kellett kiásni magát — a közlekedés teljesen szünetelt hónapokon keresztül. A hófúvás Kis Miska a Koszovó homokjához képest. A hó elolvad! A homokot nagy erővel, gyorsan kell eltakarítani, nehogy homokhegy támadjon a falu felett s legyen belőle második Pompéji. Herkulánium.

Az új vasut ezt a vidéket teszi megközelíthetővé, s a mennyiben Kubin végállomás a Szerbia szívére keresztül folyó Morava beömlése és a gazdag szerb kereskedő város, Szemendriával (régii Szendrő) szemben fekszik, kereskedelmi szempontból éppen oly fontos, mint hadászati tekintetből; lévén Kubin a szárazon egyetlen megközelíthető hely a hosszú Pancsovai—Báziai dunai vonalon.

A reggeli nyolcz órától alkonyatig tartó két napi bejárás gazdag tapasztalataival sokáig emlékezetes marad azok előtt, kik benne részt vettek.

A legnagyobb örömmel és lelkesedéssel láttuk és tapasztaltuk, hogy a régi granicsárok hagyományos szelleme eltűnő félben van. A magyar kultúra erőszak nélküli terjedése megvetette lábát, s nem magyar anyanyelvű polgártársaink bizni kezdenek magyar államiságunkban, megszerették a trikolort, s hangoztatják a Hymnus szavait. Az igaz, hogy még csak az átmeneti időszakot éljük, de az egyetlen esetben felhangzott „Gott erhalte“ dallama feletti nem tetszésüknek éppen

benszülöttek adtak első sorban kifejezést: „Zu was war das jezt nothwendig?“

A megnyitás napjára az összes verseczi zenekarokat elszerződötték. Temes Miklóson. midőn Pálffy Elemér, a rajongásig szeretett képviselő elvégezte magvas üdvözlő beszédét Jováék húzták a Hymnust, majd pedig a Rákóczi. Károlyfalva különösen kitett magáért. A fogadtatás impozáns volt. Mozsárlövészek, zeneszó, de a mi legjobban hatott, a mi leginkább meglepte az idegen vendégeket az a „Dalárda“ szép magyar üdvözlő éneke volt. A többnyire német anyanyelvű tagok lelkesedéssel és praecisítással énekeltek a magyar dalokat méltó dicséretére Jung közs. isk. igazgató, karmesternek, valamint a mozgékony és rokonszenves „Herz“ bácsinak ki a dalardai elnökségnél talán csak szalami gyarának hírnevét becsüli nagyobbra.

Az alibunári híres töltésnél hosszabb ideig állott meg a vonat. Az úri társaság leszállott a völgybe is s nagy figyelemmel és érdeklődéssel szemlélte a hatalmas munkát.

— Hisz ez valóságos Panamai építés. (Sokan összenéztek!)

— Kérem én nem úgy értettem . . . ne tessék rosra gondolni . . . ne tessék ros viccezet csinálni!

— Miért vagy az alagutnak is beillő átereszt két nyílása be deszkázva?!

— Rosz nyelvek azt hangoztatják, hogy

teljesen vagyontalan szülők adják gyermekeiket, míg a gazdagabban közül pedig csak azok, kiknek fiai a tudományos pályán egyáltalában nem képesek haladni, boldogulni. — A tankötelezettség végrehajtása körül felmerült nehézségek szintén okai annak, hogy iparosaink a kellő előképzettség hiányában vannak.

Az iskolába nem járó tanköteleseknek jelentékeny perzentjét az iparos pályára készülő tankötelesek szolgáltatják.

Addig, míg nincs kötelezőleg kimondva, hogy iparos tanoncokul csak az elemi iskola VI-ik osztályát végzett tanulók vehetők fel, addig, míg a törvény nem gondoskodt arról, hogy a mesterek részéről a tanoncok szegődésére vonatkozó feltételek szigorúan és pontosan tartassanak be, iparunk korszerű előhaladásáról szó sem lehet. Az iparos tanonc-iskolák is csak akkor fogják feladatukat megoldani, ha az ipari pályára való lépés bizonyos kötelező feltételekhez lesz kötve.

Amde az elemi népiskolai képzettség feltétele sem lehet teljesen állandó jellegű. A fejlődés következő stádiumain, mikor már az elemi képzettség hiánya teljesen kizártnak tekinthető, az egész vonalon, a feltételek kiterjesztése, illetőleg a szegődés szigorítása válik szükségessé.

A polgári iskoláknak tulajdonképeni célja sem lehet más, mint az iparosoknak készülő tanulókat ellátni a szükséges előképzettséggel.

A polgári iskolák oly szervezet mellett a milyennel most bírnak, nem képesek felemelkedni az általuk megvalósítandó feladat kellő magaslatára s inkább a proletarizmus terjesztői. Miért is ezen iskolákat szerves összefüggésbe kell hoznunk a gyakorlati élet követelményeivel az által, hogy az ipari előképzettség mérvét a fejlődés későbbi fokán a polgári iskola elvégzéséhez kötjük. — Így válik azután az ipari pálya által-

annakokáért, mert a nagy világosság mellett nagyon jól lehetett látni, míg a homály sokkal kívánatosabb sok esetben . . . pedig hát . . . nem azért van befalazva az alagut, hogy bizonyos dolgokat ne lásson benne a latni akaró szem, — hanem annakokáért mert a beton munkának „árt a nagy léghuzam“ . . . !

Erdélyi udvari fényképész jeles művezetője Róna Frigyes ez alkalommal kapta le először az illusztris társaságot, s kezdett más felvételeket is eszközölni Szegény fotografus! Az urak megunták a varakozást a diszvonat futyult és a Budapestről odafaradt fényképész ott maradt a mély völgy fenekén, az ő adjuvánsaival.

Alibunáron nagyon zajos volt a fogadtatás. Korsós dr. fiskális úr beszédjén annyira fellelkesültek a jó vérű alibunári hívek, hogy nem a kalapjaikat, hanem az ökleiket emelgették, nem éljeneztek és zsivíoztak, hanem fenyegetődtek. Lihegve, izzadva megérkezett végre az elhagyott fotografus is. A jóképű gyerek sztrajkot emlegetett, hogy ő azonnal utazik vissza Budapestre, senki sem volt megelégedve semmivel . . . szóval az alibunári szives fogadtatás elől mihamar tovább menekült a vonat. —

Torontál vármegye másik községe Petrovosszellő meleg fogadtatásban részesítette a bizottságot. Kapott is dicséretet a vezető miniszteri kiküldöttől, ki itt is, mint minden alkalommal (volt elég része benne) faradhatlan tapintatos szónoknak bizonyult.

Leánykut hadi kitérőnél nagy érdeklődés mellett tekintette meg a bizottság a Lengauer Alajos czég által furt vasutat. „Lojzi“ nagy

nosan tiszteltté s így lesz megteremtve egy művelt iparos-osztály, melynek értelmisége a kor színvonalán áll . . .

Napi Hírek.

Személyi hír. Főispánunk hivatalos ügyekben a mult szerdán Pancsovára utazott, hol 19-ig fog maradni.

Halálozás. Seemayer József előkelő verseczi polgár élete 77-ik évében a mult szombat on elhunyt. Béke poraira.

Kinevezés. A király ő felsége Dr. Lallosevics volt fehértemplomi kir. törvényszéki bírót, majd temesvári kir. táblai elnöki titkárt kir. táblabíróvá nevezte ki Temesvárra. Gratulálunk!

Athelyezés. Mayer Pál magy. kir. honvéd főhadnagy, ki több verseczi működése alatt a polgári elem intelligens részének osztatlan szeretetét és becsülését kivívta, s a társaságban is szép szerepet vitt — hason minőségben Jászberénybe helyeztetett át. Öszintén kívánjuk, hogy újállomáshelyén is fel találja azt a közbecsülést, melyet városunkban élvezett.

Városi törvényhatóságunk rendes havi közgyűlését f. hó 10-én tartotta meg R. Nikolics Sándor főispán elnöke alatt. Ez alkalommal a közigazgatási bizottságba megválasztottak: Dr. Ivanovics György, Dr. Seemayer K., Rittinger Ede, Petrovics Gy. és Hemberger Balint. Az igazoló, ellenőrző választmányok, és az ipariskolai iskolaszék régi tagjai újból megválasztottak. A temesvári magy. kir. erdőfelügyelőség azon átirata, mely szerint — (azon esetben, ha Versecz városa az eddig erdészeti célra kiadott 500 frthoz, még 200 frtot csatol) — városunkban állami erdő gondnoksági hivatal volna felállítandó — örveneletes tudomásul vétetik a közgyűlés a 200 frtot többletet megszavazza. — Nagyobb vitát keltett az iparos tanonciskolai iskolaszék azon kérvénye melyben a nevezett iskolákban behozott rendes hittani oktatás céljaira a hitoktatok fizetésére 320 frtot kér a várostól. Rottler t. h. b. t. erősen ellenzi a kért összeg megadását az állítván, hogy a hittanításról gondoskodni az egyes hitközségek dolga. szavazásra kerülvén a dolog a törvényhatóság a 44 szóval 14 ellen a kért 320 frtot megszavazza. — Kherer Béla betegeskedő városi tanácsnoknak hat heti szabadság időt ad a közgyűlés.

A versecz-gattajai vasut céljaira Baró Sztojano vics Gy. engedélyesnek törzsrszvények ellenében a kereskedelmi miniszterium 149.000 frtot szavazott meg. — Így már biztos reményünk lehet arra, hogy a nevezett vasut építése mielőbb meg fog kezdetni.

büszkén üthette a mellét: „Csak én tudok a homokban kutat ázni“ — a mi különben igaz is.

Vétenénk az udvariasság régi bevett szabályai ellen, ha a szép nemnek a bejárason részt vett két tagjáról meg nem emlékezünk. Polacsek mérnök vállalkozó, és Funk főmérnök neje eleitől végeig részt vettek a bejárson. A két bájos és szelleműs asszony megjelenése mindenféle bizonyos verőfényt varázsolt elő.

Kubinban leglelkesebb volt a fogadtatás, a végállomás izlésesen volt feldiszipve, zöld lombkoszorúk szegélyezték a városba vezető utakat.

Este a lakománál a lapok szerkesztője köszöntötte fel első sorban Temes vármegye főispánját, mint a versecz kubini h. é. vasut igazgatóságának érdeműs elnökét, emlegette a feltüntetendő Keve vármegyét, melynek Versecz város lenne székhelye és középpontja.

Molnár Viktor főispán legmélyebb háliját fejezi ki a magas kormány iránt a vasut létesítésének hatalmas előmozdításáért, és benső köszönettel adozik Lakatos min. titkárnak. Szivák Imre Temes vármegyét, Pálffy Elemér hazafias érzelmű választóit éltette.

A vonattal jött vendégek egyes polgároknál voltak elszállásolva és kiváló vendégszeretetet élveztek.

A bejárás második napja nem hiába esett Péntekre, de kalamitások nap is lett belőle. A méltóságos, nagyságos és tekintetes urak számszerint vagy 80-an aligha éheztek életükben egyfolytában annyit, mint éppen ezen a napon, melyre a szokásos diszbanket is ki volt tűzve.

Az az eset még úgy esett meg, hogy Ku-

A délvidéki színészövetkezet. Fűredi K. igazgatása alatt álló, subvencionált magyar színtársulata előadásait f. hó 8-án kezdte meg Lugoson. A bérletek összeírása pár nap múlva városunkban is megkezdetik.

A differitis ismét szedi áldozatait városunkban Parche vendéglősnek pár nap alatt két kis gyermekét vitte el a gyilkos kór. Nagy baj am az, hogy nincs városunkban gyógyszerum.

Neukommizmus, czim alatt a „Magyar Hirlap“ itt nálunk Verseczen különösen nagy fel-tünést keltett cikket közölt, melyet többek kértére reprodukálunk. A nevezett cikkek következőkép hangzik: Örömmel veszünk tudomást arról, hogy a tudományos körök is megunták azt a veszedelmes játékot, amit a tuzséri tragikus eset által híressé lett verseczi kutfuró embertársainak egészségével és életével üz s hogy erélyesen állást kezdenek foglalni Neukomm úr ténykedései ellen. Arról értesülünk hogy a közegészségi tanács tárgyalta K o r a n y i tanár amaz indítványát, hogy hipnotizálást ezentul csakis arra hivatott és kellő orvosi szak-képzettséggel bíró egyének eszközölhessenek. Már szóva tettük azt a hallatlan indolenciát, amelylyel hatóságaink Neukomm veszélyes produkciói iránt viseltetnek. Mig külföldön már évekkkel ezelőtt törvényileg eltiltottak minden laikust a hipnotizálástól, addig nálunk még a tuzséri haláleset sem volt elegendő arra hogy az emberek egészségét, sőt életét veszélyeztető eme mutatványokat beszüntessék, De eltekintve ezen ritkán beálló veszélyes eshetőségtől, már csak azért sem engedhető meg a gyakori hipnotizált egyén egészségét aláassa. A hipnozt ugyanis az érzékek kifarasztása utjan idézik elő, legkönnyebben oly egyéneknek, kiknek idegrendszeré már amugy is gyöngy; így a legjobb médiumok azaz leggyorsabban altathatók el, a hisztériás nők. Hogy gyakori hipnotizálás a hisztériás idegességet csak fokozza, az bebizonyított tény. Arról most nem is szolunk, hogy a hipnotizőr mily végzetes befolyást gyakorolhat az ily ideges alomba ejtett egyénre szuggesztio utjan, csak azt emeljük ki, hogy a médium még a hipnozis után is mint egy akarat-nélküli automata hajtja végre mindazt, amit a hipnozis alatt rea parancsoltak, tehát akármi-lyen büntényt is. A hipnotizálást csak két esetben tartjuk megengedhetőnek: tudományos kutatás és gyógyítás céljából. Nagyon természetes, hogy kizárólag csak orvos-szakembernek volna szabad hipnotizálni, nem pedig holmi fel-művelt laikusoknak, kik — mint a hipnozis egyik illetékes kutatója, Högyes tanár mondja — alkalmat vesznek maguknak e tuneményeket embertársaikon előidézni és önönmagukat mag-neses hatalommal folruházottnak gondolva vagy kiadva, szemfényvesztő játékaikkal terjesztik a miszticizmust az orvosi és természettudományi irányban nem művelt közönség között. Ism-

binből 7 óra felé indulván a vonat a Dunaparra, s az utazó közönség tudván azt, hogy a verseczi régi jó hírnevű Milleker szálloda külön pakli kocsikban hozza a pompás villás reggelit s az ahoz tartozó itókat — a városban senkinek sem jutott eszébe reggelizni. Majd lesz eledel programmszerűleg a vonaton. Ugy is lett volna, ha egyik előbb visszafelé utazó vasuti felügyelő úr véletlenül oda nem csatoltatja az elemozsiás kocsit, a híres Toni alá rendelt összes kiszolgáló személyzettel, a saját mozdonyához és nem száguld vele vissza Versecz felé. Általános elszörnyűködés. Nosza, rajta telegrafálni kell utánuk. Meg kell fogni, le kell tartoztatni. Már déli 12 óra — sőt 1 óra is régen elmúlt, hire hanva sincs az elemozsiásoknak. Végre valahára Petrovosszellon megkerült a pakli kocsi.

Pár pillanat múlva szét volt szedve tartalma. Kezdett a társaság megböklülni a sorsall, s fitymálva gondolt az 5 órai diszbankettre, mely pedig olyan lukullusi lakoma lett, a mi-nőt a bankettjeiről híres Milleker is ritkan produkál.

Ez alkalommal a hivataios toasztok annak rendje és módja szerint folytak le. Beszéltek: Seemayer kir. tan. polgármester. Molnár főispán, Lakatos mint titkar, Úrményi, Szivák és Désán alispán.

A bejáró kuldottségi tagok a bankett után elhagyták városunkat . . . s a legelső vonat már másnap reggel elakadt Ulma mellett, s azóta rendes az egy, két, három órai késés. A német lapkollegak már derure borúra szidják az új vasutat, pedig hat viczinalis vasutbéli minőségéhez képest:

„Csak nemjárhat örökké pontosan“!

telten örömnöknek adunk kifejezést, hogy a közegészségi tanács is belátja már Neukomm úr szórakoztató seanszainak veszélyes voltát, csak azt mondjuk: debuissest pridem. Minthogy pedig addig is, míg a közegészségi tanács határozatai a hivatalos csigalassúsággal följutnak az illetékes forumhoz, a verseczi kutfuró még agyonhipnotizálhat egy pár embert, intézkedni kell a belügyminiszternek, hogy Neukomm azonnal rendőrileg eltiltassék mindenféle hipnotikus mutatványtól. A fentebbiekkel kapcsolatban minden kommentár nélkül közöljük Torontal varmegye alispánjának következő rendeletét. Valamennyi főszolgabírónak és r. t. városok polgarmesterének. A nm. m. kir. belügyminiszter úr a «Budapesti Hírlap» folyó évi december hó 2-ki számának hirrovatában foglalt közleményből arról értesülvén, hogy Neukomm F. kutmester, ki a közelmúltban Thuzséron az elhalt Salamon Ellanak hypnotizálásai által ismertté vált, jelenleg a megye területén folytatja üzelmait, 102831 ex 1894. sz. a. elrendelte, hogy miután nevezett, mint orvosi képesítéssel nem bíró egyén gyógyítással a fennálló törvények értelmében nem foglalkozhatik s a hipnotizálás mint az ideg életbe mélyen benyúló s nem szakértő által kellőleg meg nem ítéltéző káros következményekkel is járható ténykedés gyógyeljárásnak tekintendő, ezen üzelméitől addig is, míg a hypnotizálás ügyében általános rendelettel intézkednék, azonnal tiltsam el, s foglalkozását allandó figyelemmel kísérve, adott esetben vele szemben mint kuruzslóval a törvény teljes szigorával járjak el. Felkérem, czimet, hogy ezen rendelet értelmében eljárni sziveskedjenek. Nagybecskerek, 1894. évi decz. hó 7-én Dániel, alispán.

„Versecz és vidéke magyar nyelvet terjesztő egyesülete” f. hó 19-én a „Szőlővenyigehez” címzett vendéglő helyiségeiben hangversenynek egybekötött tancmulatságot rendez. A műsorral ellátott meghívók a napokban kuldnek szét.

A podgyász és darabáru közlebbi megjelölése a feladó részéről. A magy. kir. államasutak igazgatósága kéri az utazó és szállító közönséget, hogy ugy saját, mint a vasuti szolgálat érdekében a szállításra feladott podgyáson a rendeltetési allomást, egyéb darabáruk pedig ezen kívül még a címzett nevét, polgári allasat és lakását megfelelő czimfelirattal a maga részéről is kitüntetni sziveskedjék. A czim legalkalmasabban magára a burkolatra vagy az arra egész terjdelmében ráragasztandó papírra irandó, s csak ha ez nem lehetséges, szükséges azt a darabhoz erősítő fátyalbláskára, bordábra, vagy erős lemezpapírra írni. — A közönség a vasut ily irányu támogatása mellett a helyes kiszolgáltatást nagyban meg könnyíti és gyorsítja, s különös garanciát szerez magának arra, hogy a vasuti közlekek által aránylag igen rovid idő alatt vegzendő felvételnél előforduló teljesen ki nem kerülhető téves baczázások és elhurczolások lehet legrövidebb idő alatt kideritessenek és helyreigazittassanak. A karácsonyi és újévi ünnepek alkalmával rendkívüli mérveket öltő podgyász- és gyorsáru forgalom különösen kívánatossa teszi, hogy a t. közönség ezen kérelmet figyelembe vegye.

Gyermekelnk számára a legjobb! Ki ezt akarja, ki nem akar könnyen törő játékszereket vásárolni, ki gyermekeivel a játékon gyönyörködni akar, szóval, a ki kedvencei számára az elismert legjobbát kívánja, annak a Richter F. Ad. és társa bécsi cég szépen illusztrált árjegyzékének áttekintését ajánlhatjuk. Nevezetesen minden anyának kellene ezen árjegyzéket figyelemmel átolvasni, a karácsonyi ajándék bevasárlása előtt már azért is, mert ezen könyvecske ingyen és bérmentesen beküldetik.

Az Enders-féle műlovaratársulat a mult napokban hagyta el varosunkat és Uj-Aradra pályazott.

Az 1896. ezredi és kiállítás temesvári kerületi bizottságának intéző választmánya f. hó 12-én dr. Molnár Viktor főispán úr elnöke alatt ülést tartott, melyről a következőket jelentjük: Az előadó bemutatja a mult ülés hitelesített jegyzőkönyvét, mely észrevétel nélkül tudomásul vétetett. Jelenti továbbá, hogy a mult ülésben hozott határozatok végrehajttak s az időközben felmerült folyó ügyek elintéztettek, a beérkezett bejelentési iver felulvizsgáltattak s a rendben levő 102 rendű bejelentés a kiállítási igazgatósághoz betérjlesztett. A kiállítóknak száma azonban 166-re megy és bizton varható, hogy még jelentékenyen szaporodni fog. A kiállítóknál teendő megrendelések tárgyában a választmány részéről intézett felhivas sem maradt eredménytelenül az eddigi értesülés szerint ugyan-

is Temesvármegye, valamint Temesvár város törvényhatóságai, a temesvári kereskedelmi és iparkamara, Fehértemplom városa, a pancsovai helyi bizottság, Csákova községe, a csákovai földmives iskola, a magánosok közül pedig Derera Jzrael választmányi tag többrendű megrendeléseket tettek. (Előadó jelentése örvendetes tudomásul vétetett). Az országos bizottság leirata, melyben elismerését nyilvánítja a kerületi bizottság élénk munkásságáért, továbbá köszönetet mond Pancsova városának az ottani kiállítóknak részére megszavazott 4685 frnyi segélyért, végül az intéző választmányának a sörgyarak gyűjteményes kiállítása tárgyában tett előterjesztését véleményezés végett a csoport bizottságoknak adta ki, — tudomásul szolgál A pancsovai helyi bizottság atirata a legutóbb tartott üléséről szóló jegyzőkönyvvel együtt tudomásul vétetvén, az igazgatósághoz fog felterjesztetni s egyuttal azon kérelme, hogy a kiállítóknak szóló levelezések a helyi bizottsághoz küldessenek, pártoltatni fog. Az oraviczai helyi bizottság bemutatja a Bosziok Nisztor berlistyei faragó által diófából készített diszes keret fényképét melyet a nevezett kiállítási szándékozik, ha a költségek alul felmentetik s a kiállítási bizottság a keretet a kiállítási sorsjáték számára megveszi. Ajánlólág az országos bizottságnak fel fog terjesztetni. Előadó indítványára felterjesztés fog intéztetni az országos bizottsághoz a kiállítási szekrények stb. kölcsöndijának előzetes és lehetőleg olcsó megállapítása iránt, — Továbbá a Temes és Krassó-Szörény megyei pénzüzetek fel fognak kéretni, hogy a kiállítási segélyalaphoz a f. üzletév lezárása alkalmával bizonyos összeggel járuljanak hozzá. A kebelbeli pénzügyi bizottság felhivatott, hogy működését kezdje meg s e czélből Temes varmegye és Temesvár város törvényhatósága megkerestetnek, hogy a részükről megszavazott összegeket a bizottság rendelkezésére bocsátani sziveskedjenek. Több segélyezés iránti kérvény elintézése után az üzlet végetért.

Mi, ezen kis szekrény 5 forintba kerülne? Az átellenbeni üzletben ezen összegért sokkal nagyobb szekrényt kapok! Elhiszem válaszóla az eladó, de figyelmeztetem, hogy azok közönséges utánzatok, nálam ellenben csakis a valódi Horgony-Kőépitőszekrényeket kapja: csak tessék ezen szekrényt nyugodtan megvenni, ha valamivel kisebb is, mégis sokkal jobban fog ezzel mulatni, mint a nagyobb utánzattal. A vevő elfogadta a szekrényt, de látható volt, hogy nem volt vele megelégedve. — Ezen esemény eszembe jutott, midőn ez idén először mentem karácsonyi ajándékokat megtekinteni és az üzletben túlynomlág a Horgony-Kőépitőszekrényeket kéri halottam. En ennél fogva felkerestem az esetleg ismerős urat, ki tavál a Horgony-Kőépitőszekrényt vette és megkérdeztem, hogy hogyan van megelégedve a kis szekrényvel. „Nagyon jól” mondá nem gondolná az ember, hogy mennyi mulatság rejlik ebben a kis szekrényben, az idén hozzávásárlom a megfelelő kiegészítőszekrényt. Valahányszor fiammal építkek, örülök, hogy annak idején az utánzatok nagysága által nem hagyttam magamat tévutra vezetni, mert ismerősömmel láttam egy ilyent, de az, az én szekrényemhez képest semmi. Néhány nap mulva volt alkalmam, hasonló kedvező itéletet a Horgony-Kőépitőszekrényekről hallani, szülők és gyermekek egyaránt gyönyörködnek a púmpás épületeken és örülnek annak a berendezésnek, hogy a kö ss mintakészlet, a kiegészítőszekrények hozzávásárlása által, évről évre nagyobbítható. En ennél fogva ezen érdemes ajándékokat a szülőknek első sorban azou megjegyzezzel ajánlhatom, hogy a Richter féle Horgony-Kőépitőszekrény-gyár Bécsben, kívántra bárkinek zivven küld árjegyzéket.

Irodalom.

Kossuth Ferencz mint szerkesztő. Érdekes és fontos hirt kaptunk a fővárosból, mely bizonyára széles körökben fog feltűnést kelteni. Kossuth Ferencz ugyanis alig hogy letette a honpolgári esküt, máris oly fényes pozíciót te-

remtett magának a fővárosi hírlapirodalomban, mely az eddig hazátlan honfiúnak egyszerre hatalmas befolyást biztosít politikai életünkre. A napokban lett ugyanis aláírva a szerződés, mely szerint Kossuth Ferencz főmuukatási minőségben hazánk legnagyobb és legbefolyásosabb napilapjának: az „Egyetértésnek” kötelékébe lép s publicisztikai működését e lapnál december 15-én fogja megkezdeni. A mily előnyös Kossuth Ferencz szerződötetésére nézve, melynek olvasóközönsége ennek folytán bizonyára szaporodni fog, ép oly alkalmas lesz az arra is, hogy Kossuth Ferencz jelentőségét és befolyását országszerte emelje, mert az Egyetértés hosszú pályafutása alatt komolyasága, feltétlen megbízhatósága folytán s ellenzéki volta daczára minden tulzástól való tartózkodó által régen kivitta magáguk minden komolyan gondolkozó ellenzéki politikus becsülését. Most, Kossuth Ferencz közreműködése folytán az Egyetértés emez előnye még jobban ki fognak domborodni.

Kérelem!

Versecz város iskolaszéke ez idén is úgy, mint más években karácsonyfát kíván felállítani a tisztelendő nővérek vezetésére bizott elemi leánynevelő iskola munkatermében, oly szegény sorsu fiu és leánynevelődek számára, kiknek szüleik a szent ünnepek alkalmából gyermekeiknek még legcsekélyebb ajándékot adni sem képesek.

Tisztelettel fordulunk tehát városunk nagylelkű közönségéhez, hogy fáradságainkat gyámolítani, a szegény gyermekek karácsonyfája számára taneszközöket, rubákat ajándékozni, vagy bármilyen csekély összeg felajánlásával azok beszerzését elősegíteni sziveskedjenek.

A kegyes adományokat — melyek nyilvánosan nyugtatványoztatnak — tisztelettel kérjük az elemi fiúnevelő iskola igazgatóságához vagy a leányiskolába a tisztelendő főnöknőhöz küldeni.

Versecz, 1894. évi decz. hó 2-án.

A városi iskolaszék.

Nem a reklámnak, hanem a sok ezer ember általi személyes továbbajánlásnak, — a kik a

Richter-féle Tinct. capsici comp. - t
(Horgony-Pain-Expellert)

az utolsó 25 évben jó sikerrel használták, — köszönhető ezen igazán biztos hatású háziszere nagy elterjesztését és általános kedveltségét. Ki a **Tinct. capsici comp. - t** (Horgony-Pain-Expellert) közzvényét, **csúzánál** (tagszaggatásnál), **keresztcsontfájásnál**, **fej- és fogfájásnál**, **csípőfájdalomnál**, **fájdalomcsillapító bedörzsölésként** alkalmazta, abból egy üveget mindig készletben fog tartani, hogy azt **meghűléseknél** is, mint **levezető**, elhárító szernek alkalmazhassa. Ezen rég jónak bizonyult háziszernek ára igen olcsó, tudniillik 40 kr., 70 kr. és 1 frt. 20 kr. üvegenként. — Kapható a gyógyszerárakban; Budapestben **Török József** gyógyszerésznél. — Csak a „Horgony” védjeggyel ellátott üvegek elfogadandók. **Richter-féle gyár Rudolstadtban, Thüring.**



Ráth Mór

könyvkiadó-hivatala és könyvkereskedése
Budapesten Gizella-tér a Haas-palotában.

Szerencsénk van a t. caslnókat, olvasó és más közművelődési egyleteket és irodalom barátokat figyelmeztetni, kiadásaink egy részének:

50% és 40%-nyi árleszállítása

még 1895. április 1-ig érvényben marad. Ezek jegyzéke **komoly reflektánsoknak** rendelkezésükre áll.

De többi nagyszabású kiadásaink is a lehető **legelőnyösebb feltételek alatt** rendelkezhetők. Különösen ajánljuk a világirodalom egyik legnagyobb kiadását **Arany János** balladait **Zichy Mihály** rajzaival, a **nagy illusztrált Shakspeare** új **jutányosabb** kiadását, **Arany, Eötvös, Jókai** és a **többi remekírók** műveit számos fényes dísz és igen **jutányos** kiadásokban, a gazdagon illusztrált **Teleki S. Hübner S. Gróf, Stanley, Holub, Benyovszky-féle utazási műveket**, az Akadémia segélyével megjelenő **fényes kiállítású Történelmi életrajzokat** több száz képpel, és számos kitűnő író műveit, fényes díszkötésekben is.

Közel **40 éven** át közbizalomban részesülő **könyvkereskedésünk**, az országos központi nagy könyvtárak, több száz Budapesti és vidéki Iskolai, Közművelődési és kaszinói. Oly so egyleti könyvtar, a polit. és tud. élet legtöbb kitűnőségének stb. szállítója, ezentúl is főczéljának fogja tekinteni az általános nyilvánuló népszerűséget fenntartani, és mindennemű irodalmi megbízásokat a legnagyobb figyelemmel és lehető legjutányosabban eszközölni.

☛ Az **Antiquariuskok** által hirdett minden művet **legalább is azon áron, gyakran jutányosabban szállítjuk új példányokban, mint a mely az ő catalogusaikban, gyakran ronda metelyeket terjesztő állapotban levő példányok áránként, előfordul; kérjük tenát megrendelések alkalmával** ily esetleges leszállított árakra bennünket figyelmeztetni.

Szerkesztői levelezés.

A—r. Tudunkkal Temes vármegye alispánja annak idejében megtette a jelentést. A miniszterium ki is küldte szakközveit, kik a bajt megvizsgálták. A javítások most is folynak. A megjegyzések inkább valamely szaklapba valók — laikusok úgy sem értenék meg. Figyelmeért köszönet.

Többeknek a kik kérdést intéztek. Azt beszélük ugyan is, hogy ha küldöttséget vivő vonat előtt pár percczel Milleker elemozsiás kocsjai indítottak el, külön vonaton. (Az ugy is történt.) Az első vagy második, vagy mondjuk harmadik állomáson, mozsárlövessel, zenezóval éljennel fogadták a vonatot. A kicsi termetű, de imponáló vastagságú M—r J—t. körülkapta a fogadtatásra kirukkolt közönség, a szónok már köszörülte a torkát, a bukétával is odaállottak az ünneplést elő, — ki fogadkozni próbált szerfelett és a hosszú A—l hatásos fellépésének köszönhető, hogy meg nem dikiéziózták őtet. Hogy éppen így történt volna, arról nem kezeskedünk, de hogy a verebek az egész vonalon azt csiripelték -- az már igaz!

A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrények

mint azelőtt páratlanok a maguk nemében: három éven felüli gyermekek számára a legkedveltebb karácsonyi ajándék. Olcsóbbak mint bármely más játék, mivel sok éven át tartanak és még hosszabb idő múlva is kiegészíthetők és nagyobbíthatók. A valódi

Horgony-Kőépítőszekrények

az egyedüli játék, a mely valamennyi országban osztatlan dicsőretet talált, és mindnyájuk által a kik ismerik, meggyőződésből továbbajánlatik. A ki ezen, a maga nemében páratlan játék és foglalkoztatásért még nem ismeri, az hozassa hamarjában az alant jegyzett cég által az új, gazdagon illusztrált árjegyzéket és olvassa az abba nyomtatott felette kedvező bírálatokat. —

Bevásárlás alkalmával határozottan: **Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrény** kérendő és minden egyes szekrény Horgony gyárijeggyel, mint nem valódi, keményen visszautasítandó; a ki ezt elmulasztja, könnyen kaphat kevesebb értékű utánezatot. **A valódi Horgony-Kőépítőszekrények** 35 kr., 70 kr., 80 kr., 5 frt. és magasabb áron —> a finomabb játékszerüzletekben készletben vannak.



Uj! A Richter-féle Türelmi játékok: Columbus tojása, Villámharító, Haragtörő, Gondúz, Pythagoras stb. Az új füzetek, kettős játékok felette érdekes feladatokat tartalmaznak. Egy játék ára 35 kr. Csak a „Horgonynyal” ellátott játék valódi!

Richter F. Ad. és társa.

Első osztr-magy: esász és kir szabadalmi kőépítőszekrény-gyar. W. en. 1 Nibelungengasse 4 Rudolstadt, Nürnberg, Olten, Rotterdam, London E.C. New-York.

! Négy regény ingyen !

Felhívás

a művelt magyar olvasó közönséghez!

A „Képes Családi Lapok” jelenleg már az ország minden vidékén a legtöbb művelt magyar család rendszeres házi barátja.

Köszönettel és elismeréssel az által ért el, hogy mindig hazafiás irányban s egy van szerkesztve, hogy a serdülő leánykának is látrán a kezébe lehet adni, s e mellett az atyák és nagyanyák is mindig megfelelő szórakozást és hasznos olvasmányokat találhatnak benne.

A „Hölgyek Lapja” című melléklet, a női tanácsadója és szellemi titkara.

A „Regénymelléklet” évente egy díszes regényvel ajándékozta meg előfizetőit, szép színes borítékkal, melyeknek egyenkénti bolti ára 1 frt, tehát összesen négy forint.

A „Boríték” tele van szórakoztató talányokkal s mulattató apróságokkal, kérdésekkel, feleletekkel, egyszóval a „Képes Családi Lapok” a legértelmesebb, a legelőkelőbb s mégis a legolcsóbb szepirodalmi képes hetilap.

A képek a legelső művészek esetenek köszönik létüket. A „Hölgyek Lapja” mellékletünknek dívatkepei mindig a legjobb dívatnak mintái; így az 1895-ik évi első szám a következő tartalommal jelent meg:

„Házmár és társa” regény Heniczkyé Bajza Lenkötől; „Ujér” költemény Ábrányi Emilől; „A befelé fordított kép” novella Muray Karolytól; „A nő feladat” dr. Turnowszky Mórtól; „A solt világ” Tolnay Lajostól; „Az ifjú anya” költemény dr. Feleki Sándortól; „Az atom” G. Dioszeghy Mórtól; „Bál után” Meszaros Sándortól; „Az időről” szatira Jambor Lajostól; „A szép színes” regény Rudnyánszky Gyulától.

Előfizetési árak:

a „Hölgyek Lapja” című dívat s „Regény”-melléklettel együtt

Egész évre ————— 6 frt — kr.

Fél évre ————— 3 „ — ”

Negyed évre ————— 1 „ — ”

A „Képes Családi Lapok” hetilapból mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik ez iránt legelőszertűbben levelezéslapon — hozzá fordulnak.

A ki három új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget utalványon egyszerre beküldi, annak elismerésül „egy díszes emlékkönyvet” küldünk.

A ki az egész évre szóló hat frtyai előfizetési összeget 80 kr esomogolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak elismerésül 4 regényt küldünk; a ki 3 frt előfizetési összeget 40 kr esomogolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak két regényt küldünk elismerésül; a ki csak 1 frt 50 krnyi negyedévi előfizetési díjat 20 kr esomogolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak a kiadóhivatal egy regényt küld jutalmul!

a „képes Családi Lapok”

kiadóhivatala

Budapest, Vadász utca 14. sz saját házában.

Özv. Kirchner J. E.

papír-, könyv- és zenemű-kereskedése

Andrássy-sétatér, **Versecz**, Kádics-féle ház,

ajánlja

karácsonyi és ünnepi ajándékok

dús raktárát

mindenféle díszes cikkekben.

Karácsonyi bazárunkat

a t. cz. közönség figyelmébe ajánljuk.

Versecz. A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona s nyomása.